

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep.
0030 OSLO
Norway

ÁŠŠI/SAK
19/760 - 5

MIN ČUJ./VÅR REF.
19/8526

DIN ČUJ./DERES REF.

BEAIVI/DATO
14.03.2019

Høringsuttalelse til forslag på endringer i reindriftsloven

Sametinget viser til brev om høring av forslag til endringer i reindriftsloven. Sametinget har konsultert om de nevnte endringene med departementet, men partene har ikke kommet til enighet. Sametinget ønsker en helhetlig gjennomgang av reindriftsloven for å sikre at den er i tråd med folkeretten. Sametinget har sendt inn en høringsuttalelse 01.03.19, denne kan dere se bort fra.

Generelt om høringsnotatet

Sametinget legger merke til at departementet skriver følgende i høringsbrevet:

«Sametinget ville imidlertid ikke oppnevne sine tre medlemmer. Hovedbegrunnelsen var at staten ikke ville foreta/ta del i en helhetlig gjennomgang av reindriftsloven, slik Sametinget og Norske Reindriftsamers Landsforbund ved gjentatte anledninger har ønsket.» (Forslag til endringer i reindriftsloven – høring, 01.02.2019).

Sametinget ser ikke hvor departementet henter dette utsagnet fra, spesielt da sluttprotokollen for konsultasjonene om reindriftstyret ikke er ferdig og omforent. Sametingets hovedbegrunnelse for å ikke oppnevne sine tre medlemmer til reindriftstyret er at Sametinget ønsker reell innflytelse i reindriftstyret. Det er det ikke i dag da Sametingets medlemmer er i mindretall og styrets leder alltid har vært oppnevnt av staten.

Sametinget vil påpeke at departementet er etter «Lov om Sametinget og lov om andre samiske rettsforhold», kap. 3, §3-2, pliktig til å ha kunngjøringer «som særlig retter seg mot hele eller deler av befolkningen i forvaltningsområdet» på samisk. Det er beklagelig at dokumentene i en høring, som direkte berører en samisk næring, kun er på norsk.

Lovens formål – § 1

Departementets forslag til ny formålsparagraf svekker det kulturelle aspektet i formålsparagrafen og fjerner en sentral setning som anerkjenner at samisk reindrift er en viktig grunnlag i samisk kultur og samfunnsliv.

Spesielt bekymringsverdig er det at setningen i formålsparagrafen, ledd en, siste setning «Reindriften skal bevares som et viktig grunnlag for samisk kultur og samfunnsliv», er tatt bort i departementets nye forslag. Denne setningen, og det kulturelle aspektet i formålsparagrafen, er i samsvar med Grunnloven § 108 og urfolksretten. Setningen inneholder også en ambisjon om å bevare samisk reindrift, noe som er helt sentral ambisjon i formålsparagrafen. Endringen av formålsparagrafen argumenteres med et ønske om å prioritere økologisk bærekraft. Denne setningen står ikke i motsetning til økologisk bærekraft, og det er ikke argumentert hvorfor departementet foreslår å fjerne den fra formålsparagrafen. Sametinget mener det er et tilbakegang i samepolitikk rettighetsarbeid hvis departementets endringsforslag iverksettes slik som foreslått i høringsnotatet.

Bærekraftsmålene er selve grunnlaget i reindriftspolitikken. Sametinget mener at bærekraftsmålene må være balanserte og at det samiske perspektivet skal ligge til grunn for målet om bærekraftig reindrift (Sametingets melding om reindrift). Ved å prioritere et av de tre bærekraftsmålene (økologisk-, økonomisk-, og kulturell bærekraft), vil man ikke legge til rette for en bærekraftig reindrift. Det er samspillet og den gjensidige avhengigheten mellom de tre bærekraftsmålene som utgjør bærekraftig reindrift. Ved å prioritere bare et bærekraftsmål på bekostning av de to andre, så vil det ikke legge til rette for bærekraftig reindrift. Stadige inngrep i beitearealene fører til at reindriften må stadig redusere sitt reintall. Med et ensidig fokus på økologisk bærekraft, der reintallet skal tilpasses reinbeitearealene, så overser man økonomisk og kulturell bærekraft. Stadige reintallsreduksjoner vil medføre en negativ utvikling i reindriften økonomi, og dermed vil dette kunne føre til at reindriften ikke kan bære en familie økonomisk. Konsekvensen av en slik utvikling er at det er et mindretall av familiens medlemmer som kan delta i reindriften, og dette kan resultere i tap av språk og kunnskap som er bærende for den kulturelle bærekraften i reindriften.

Statlige myndigheter har et ansvar for å sikre reindriftas kulturelle bærekraft. Kulturell bærekraft dreier seg om å opprettholde den samiske kulturarven. Det handler blant annet om tradisjonell kunnskap, tradisjonelle driftsmønstre, et levende språk, ivaretagelse av reindriftas kulturlandskap og kulturminner. Sametinget mener at en nedprioritering av kulturell bærekraft vil være i strid med folkeretten og Grunnloven.

Regjeringen legger til grunn at økologisk bærekraft assosieres med et reintall tilpasset beitegrunnlaget, og at reindriften har tilgang til tilstrekkelig med ulike årstidsbeiter. Det assosieres også med god dyrevelferd og slaktedyr med god kjøttkvalitet. Sametinget mener at økologisk bærekraft også omfatter sikring av arealgrunnlaget. Tilgang til arealer er selve fundamentet for en bærekraftig reindrift, og reindrift i mange områder er allerede over tålegrensen med hensyn til tapt areal og mulighet til å variere driftsmønstre og beitebruk. Mangel på fleksibilitet har derfor gjort reindriften svært sårbar. Videre er rovtiltrykk og klimaendringer relevante i forhold til økologisk bærekraft.

Reindriften som naturbasert næring er avhengig av beitearealer for å ha en framtid. Den største trusselen mot reindriftas bærekraft er det økende presset på arealene, inngrep i form av både utbygginger og økt ferdsel. Sametinget er bekymret for at reindriftssamene kan havne i en låst situasjon der utbygginger og andre inngrep i reinbeiteområdene vil kreve reintallsreduksjon for å tilpasse reintallet til gjenværende arealer for at det skal være økologisk bærekraftig. Reindriftssamer er en del av samiske samfunnet og har rett til økonomisk inntekt av sin tradisjonelle næring, men dette er ikke videre problematisert her.

Sametinget mener forslaget til departementet er et neglisjering av reindrift som samisk kulturbærer og Sametinget er imot at formålsparagrafen endres slik departementet foreslår.

Plikt til merking av rein og former for merking – § 33 og §34

Det kulturelle elementet i den tradisjonelle øremerkingen er blant de viktigste tingene i reindriftskulturen, og den tradisjonelle øremerkingen må bestå. Det er en form for kulturutøvelse som har lange tradisjoner i det samiske samfunnet. Sametinget er bekymret for det tradisjonelle reinmerkets fremtid, da en obligatorisk ID-merking vil gripe sterkt inn i kjernen av den tradisjonelle samiske reindriften og reindriftskulturen. Slik merking kan fjerne grunnleggende og tradisjonelle elementer i reindriftskulturen. Sametinget minner om at staten er pliktig til å legge til rette for samisk kulturutøvelse i henhold til Grunnloven §108 og urfolksretten. Sametinget ser ikke et behov for tilleggsmerking av rein, da dette vil gi mye merarbeid for reieierne. Sametinget mener at innføring av individmerking bærer preg av å ha som hensikt å sikre kontrollmuligheter for forvaltningsmyndighetene og har liten nytteverdi for næringen.

Departementet legger vekt på behovet av kontroll ved innføringen av individmerking av rein, dette begrunnes med styrket kontroll over beiteressursene (høringsnotat om endringer av reindriftsloven). Reindriften tradisjonelle øremerking ivaretar hensynet av kontroll, hvor reinmerket avgjør eierskapet til dyret. Det er tradisjonelt slik at siidaer eller familier har et hovedsnitt i merket sitt, mearkaoalli, som gjør det mulig å avgjøre, selv på avstand, hvilke familie en flokk tilhører.

De enkelte distriktene og siidaene har en god kontroll og oversikt over beiteressursene. Kontrollen over beiteressursene til de ulike distriktene og siidaene avhenger ikke av individmerking av rein. Tilgangen og kontrollen av beiteressursene er et resultat av de valg reineieren foretar seg i det daglige arbeidet, som også avhenger av klimatiske forhold.

Notatet viser også til at individmerking kan føre til en mer rettet avlsarbeid. Reindriften har tradisjonell kunnskap når det gjelder avl, og hvilke dyr som skal danne grunnlaget for videre produksjon i flokken. Reineiere kjenner alle sine dyr blant annet utfra hårfarge og horn, i tillegg til reinmerket. Id merkingen av rein vil bare kunne si noe om alderen til hvert enkelt dyr. Med bakgrunn av tradisjonell kunnskap velges i dag avlsdyr på bakgrunn av alder, informasjon om den enkelte simles kalving, reinens kondisjon og hvordan den enkelte reinens oppførsel er, eksempelvis om den ofte vandrer til naboflokken. Samtidig er det ikke en universell utforming i avlsarbeidet fra siida til siida, men den er tilpasset de ulike forholdene siidaene opererer i. Utvelgelsen av avlsdyr er ikke avhengig av en obligatorisk innføring av individmerking, ettersom eierskapet er avgjort av det tradisjonelle øremerket og reinerens kunnskap om dyr, beite og andreforhold.

Lovendringsforslaget bærer preg av at det er kontroll av reintall som er grunnlaget for forslaget til endring. Reineiere har god oversikt over antallet rein i sin egen flokk. Reindriften melder inn sitt reintall gjennom melding om reindrift, og det utføres reintellinger i utstrakt grad. Reintellinger er et ønske fra staten og det er staten som må ta de økonomiske kostnadene ved reintellinger. En obligatorisk individmerking av rein, i tillegg til tradisjonell øremerking, vil være kostnadssparende for Staten, men gir større økonomiske utgifter til den enkelte reiner. Slik overføres en unødvendig kostnad for reintellinger fra staten til den enkelte reiner.

Det er bekymringsverdig at en så stor omveltning i reindriftnæringen blir foreslått av Regjeringen uten å en nærmere utredning av mulige negative konsekvenser. Det er blant annet ikke utredet hvordan et slikt merkesystem ville ha fungert i kulde. Sametinget ser ikke behovet for innføring av obligatorisk individmerking, ettersom tradisjonell øremerker og andre kontrollmekanismer ivaretar de forhold som departementet peker på at individmerking skal bidra med.

Sametinget er imot endringsforslaget av §33 og §34.

Tilgjengeliggjøring av reintall – § 18 tredje ledd

Sametinget vil understreke at enkeltpersoners reintall allerede i dag er synliggjort ovenfor andre utøvere i siidaandel, siida eller reinbeitedistrikt gjennom bruksregler og melding om reindrift. Reineiere har god kontroll over reintallet i egne siidaer og til nabosiidaer. Dersom enkeltreineiere øker flokken sin vil de andre i siidaen, med bakgrunn av sin kunnskap, lett se dette og eventuelt varsle ifra. Det samme gjelder nabosiidaens rein, da reinerne ofte har sammenblandinger og derfor er ofte i nabosiidaen. En med reindriftsfaglig kunnskap vil lett se om nabosiidaens flokk har økt.

Sametinget mener at et slikt krav om innsyn i reintall kan oppfattes som om forvaltningsmyndighetene ikke har tillit til den enkelte reiner og at de vil skjerpe kontrollen over reindriften. Sametinget ser ikke behov eller nytten av å tilgjengeliggjøring av reintall. Dette er også imot samisk tradisjon. Ved å frata taushetsplikten om enkeltpersoners reintall kan det være fare for at disse opplysningene ikke er beskyttet lenger. Sametinget er bekymret for at dette kan være første steg mot en fullstendig offentliggjøring av reintall, også utover reindriftnæringen.

Sametinget er imot forslaget om å tilgjengeliggjøring av reintall - § 18 tredje ledd.

Forslag til endring av reindriftsloven §71

Sametinget viser til at staten har en plikt til å sikre samene og næringen en reell medbestemmelse i forvaltningen av næringen. Sametingets mål er at reindriften forvaltes i tråd med folkerettens krav til selvbestemmelse, og at den offentlige forvaltninga oppleves som legitim av reindriften. Etter de siste års endringer av den offentlige forvaltningsstrukturen er det nå kun i reindriftsstyret reindriftnæringa og Sametinget er representert. Reindriftsstyrets vedtak

kan imidlertid påklages til LMD, som også kan instruere og av eget tiltak omgjøre reindrifststyrets vedtak. Som eksempel har departementet på eget initiativ etterprøvd og opphevet flere vedtak om øvre reintall og instruert reindrifststyret til å fatte vedtak om reduksjonsplaner. Dette har i tillegg skjedd uten at Sametinget har blitt informert og konsultert. Selv om reineiere kan være i flertall i reindrifststyret, så kan det derfor reises spørsmål om et slikt flertall har noen hensikt når departementet kan instruere og overprøve vedtakene.

Sametinget mener at paragrafen må endres slik at partene oppnevner likt antall medlemmer, og at leder for styret kan rulleres mellom Sametingsoppnevnte kandidater og departementets kandidater. Det er også viktig at lederen har samiske språk og kultur og har reindrifsfaglig kompetanse.

Sametingsmeldingen om reindrift slår fast at Sametinget skal avstå fra å oppnevne medlemmer til reindrifststyret slik det nå fungerer. Forslaget til departementet bidrar ikke til å styrke samenes medbestemmelse eller selvbestemmelse. Forslaget legger derimot opp til økt innflytelse fra departementets side, ved at departementet kan oppnevne samtlige syv medlemmer. Forslaget til departementet er særlig bekymringsfullt tatt i betraktning til at områdestyrene ble nedlagt, og at reindrifststyret er det eneste organet i forvaltningen av reindrifta hvor samene og reindrifsnæringen er representert.

Sametinget er imot endringsforslaget av reindrifstloven §71.

Lága ulbmil – § 1

Departemeanta evttohus ulbmilparagráfii láivuda kulturbeali ulbmilparagráfas ja váldá eret guovddáš cealkaga mii dohkkeha ahte sámi boazodoallu lea dehálaš vuodđu sámi kultuvrii ja servodateallimii.

Sámediggi vuorjašuvvá erenoamážit das go okta cealkka ulbmilparagráfas, vuosttaš lađđasis, maŋimuš cealkka: “Boazodoallu galgá bisuhuvvot sámi kultuvrra ja servodateallima deatalaš vuodđun.”, lea váldon eret. Dát cealkka, ja dat kultuvrralaš bealli ulbmilparagráfas, lea Vuodđolága §108 vuodul ja maddái álgoálbmotrievtti. Cealkka maddái sisttisoallá áigumuša bisuhit sámi boazodoalu, mii lea áibbas guovddáš áigumuš ulbmilparagráfas. Rievdadit ulbmilparagráfa ákkastallojuvvo dainna ahte háliidit vuoruhit ekologalaš ceavzilvuoda. Dát cealkka ii leat ekologalaš ceavzilvuoda vuostá, ja váilo ákkastallan dasa ahte manin departemeanta evttoha dán cealkaga sihkkut eret. Sámediggi oaivvilda ahte lea lávki maŋos guvluvi sámedipolitiikka vuogatvuodábarggus jus departemeantta rievdaduvvon evttohus čađahuvvo nu mo dán gulaskuddannotáhtas lea evttohuuvvon.

Ceavzilvuoda mihttomearit leat vuodđun boazodoallopoltiikkas. Sámediggi oaivvilda ahte ceavzilvuoda mihttomearit fertejit leat dássedeattus ja ahte sámi perspektiiva galgá leat vuodđun ceavzilvuoda mihttomearrii boazodoalus (Sámedikki dieđáhus boazodoalu birra). Go vuoruhá ovtta dan golbma ceavzilvuoda mihttomeari gaskkas (ekologalaš-, ekonomalaš- ja kultuvrralaš ceavzilvuoda), de ii leat vejolaš láchit ceavzilis boazodoalu. Go vuoruhá dušše ovtta ceavzilvuoda mihttomeari ja guodđá duon guokte eará, de dat ii láže diliid ceavzilis boazodollui. Go dađistaga bohtet sisabahkkemat boazoguohtunguovlluide de dat dagahit ahte boazodoallu ohipihii ferte unnidit boazologu. Jos fokusere dušše ekologalaš ceavzilvuoda, man oktavuodas boazolohku heivehuvvo boazoguohtonareálaide, de ekonomalaš ja kultuvrralaš ceavzilvuoda dulbmojuvvo. Go boazologu oppa áiggi ferte unnidit de dagaha dat ahte boazodoalu ekonomijja fuotnu, ja dieinna lágiin sáhtá dagahit dan ahte boazodoallu ii guotte bearraša ekonomalaččat. Dán lágan ovdáneapmi dagaha dan ahte dušše unnitlohku bearrašlahtuin sáhtá searvat boazodoalus, ja dát sáhtá dagahit dan ahte massit giela ja máhtu mii guodá kultuvrralaš ceavzilvuoda boazodoalus.

Stáhta eiseválddiin lea ovddasvástádus boazodoalu kultuvrralaš ceavzilvuoda sihkkarastimis. Kultuvrralaš ceavzilvuoda oktavuodas lea sáhka sámi kulturárbbi bisuheames. Das lea sáhka earret eará árbedieđuid, árbevirolaš doaimaminstara, ealli giela, boazodoalu kultureanadaga ja kulturmuittuid goziheami birra. Sámediggi oaivvilda ahte go vuoruhá unnibut kultuvrralaš ceavzilvuoda de dat rihkku álbmotrievtti ja Vuodđolága.

Ráđđehus bidjá vuodđun dan ahte ekologalaš ceavzilvuhta mat livččii seamma go boazologu heiveheapmi guohtonvuodui, ja ahte boazodoalus lea doarvái guohtun iešguđege áigodagain. Dat buohtastahttojuvvo maiddái buriin elliidčálguin ja njuovvandeattuin mas lea buorre biergokvalitehta. Areálaid geavaheapmi lea vuodđun ceavzilis boazodollui, ja boazodoallu ollu guovlluin ii gierdda šat eanet massit areálaid ja vejolašvuoda rievdadit doaimmaminstara ja guohtumiid geavaheami. Danne lea dávggasvuoda váilun dagahan ahte boazodoallu lea hui rašši. Dasto leat ollu boraspiret ja dálkkádatrivedamat relevánta bealit ekologalaš ceavzilvuoda ektui.

Boazodoallu lea luondduvuodot ealáhus ja dárbbáša guohtonareálain jos das galggaš leat boahteáigi. Stuurámuš áitta boazodoalu ceavzilvuhtii lea go lassánit sisabahkkemat guohtuneatnamiidda, sisabahkkemat nugo huksemat ja eanet johtaleapmi. Sámediggi ballá ahte boazosápmelaččat sáhttet oalát gáržžohallat go huksemat ja eará duohtadeamit boazoguohtonguovlluin gáibidit boazologu unnideami, heivehan dihtii boazologu areálaide mat leat vel báhcán vai dat livččii ekologalaččat ceavzil. Boazosápmelaččat leat oassin sámi servodagas, ja sis lea lea vuoigatvuoha oazžut ekonomalaš dietnasa árbevirolaš ealáhusas, muhto dákkár bealit eai leat problematiserejuvvo dán.

Sámediggi oaiivvilda ahte departemeantta evttohus badjelgeahččá ahte sámi boazodoallu lea kulturguoddi ja Sámediggi lea vuostá ahte ulbmilparagrafa rievdaduvvo nu mo departemeanta evttoha.

Merkengeatnegasvuoha ja merkenvuogit – § 33 ja §34

Kultuvrralaš bealli árbevirolaš merkemis lea okta boazodoallokultuvrra deháleamos áššiin, ja árbevirolaš mearkun ferte bissut. Dat lea kulturdoaimma mas lea guhkes árbevierru sámi servodagas. Sámediggi vuorjašuvvá árbevirolaš boazomearkka boahteáiggi ektui go geatnegahtton ID-merken noahtá garrasit čuočcat árbevirolaš sámi boazodoalu ja boazodoallokultuvrra váibmosii. Dakkár merken sáhtta jávkadit vuodđoarbevirolaš beliid boazodoallokultuvrras. Sámediggi muittuha ahte stáhtas lea geatnegasvuoha láchit dili sámi kulturdoaimmii Vuodđolága §108 mielde ja álgoálmotrievtti mielde. Sámediggi ii oainne dárbbu bohccuid lassimerkemii, dat dagahivččii eanet barggu boazodoallái. Sámediggi oaiivvilda ahte indiviidamerkema ásaheamis vuhtto dáhttu sihkarastit hálddašaneiseválddiid bearráigeahččanvejolašvuoda, ja das lea unnán ávki ealáhussii.

Departemeanta deattuha bearráigeahččandárbbu bohccuid indiviidamerkema ásaheamis, dainna ákkain ahte dát nanusmahtta bearráigeahčču guohtunressaid badjel(gulaskuddannotáhta boazodoallolága rievdadeami birra). Boazodoalu árbevirolaš merken vuhttiiváldá bearráigeahččama, go mearka muitala gii bohcco eaiggáduššá. Árbevirolaš merkenvuohki lea ahte siiddain dahje bearašiin lea mearkaoalli, mii dahká vejolažžan oaidnit maid guhkkain, makkár sohki eallu gullá.

Juohke orohat ja siida dovda ja diehtá sin guohtunressaid. Iešguđet orohagaid ja siiddaid guohtunressaid bearráigeahčču ii leat bohccuid indiviidamerkema duohken. Guohtunressaid beassanláhki ja bearráigeahččan lea juoga maid boazoeaiggát vállje iežas beaivválaš barggus, dat vuolgá maiddái dálkkádatdilis.

Notáhtta čájeha maiddái ahte indiviidamerken sáhtta mielddisbuktit sávahahtti nálemággabealatvuoda. Boazodoalus lea árbediehtu nállašuhhtima ektui, ja makkár bohccot galget dahkat vuodu ealu viidásit ealiheamis. Boazodoalli dovda buot iežas bohccuid earret eará guolggá ja čorvviid mielde, lassin mearkkaide. Bohcco ID-merken muitala dušše juohke bohcco agi birra. Árbedieđu vuodul válljejit nállebohccuid agi vuodul, juohke álddu guodmiid dieđuid vuodul, bohcco vuommi vuodul ja dan vuodul mot guhtenai bohcco luondu lea, ovdamearkka dihte mastá go dávjá siidaránjái. Seammás ii leat seamma nállebargu siiddas siidii, muhto lea baicca heivehuvvon siiddaid iešguđetge diliide. Nállebohccuid válljen ii leat sorjavaš bákolaš indiviidamerkemis, danne go eaiggátvuoha lea juo čielggas árbevirolaš mearkkain, ja boazodoalli máhttui bohcco, guohtuma ja eará dilálašvuodaid.

Láhkariivedadusas vuhtto ahte lea boazologu bearráigeahččan mii lea vuodđun rievdadusevttohussii. Boazodoalli diehtá bures iežas ealu boazologu. Boazodoallu dieđiha iežas boazologu boazodoalu dieđáhusa bokte, ja čađahuvvojit maiddái viiddis boazolohkamat.

Boazolohkamiid lea stáhta sávvan, ja stáhta dat ferte gokčat daid goluid. Stáhta seastá goluid bohccuid bákkolaš indiividamerkemis, lassin árbevirolaš merkemii, muhto ovttaskas boazodoallái dat mielddisbuktá eanet goluid. Dainna lágiin fievrriduvvo dárbbasmeahtun boazolohkangollu Stáhtas ovttaskas boazodoallái.

Lea vuorjašuhtti ahte Ráđđehus evttoha nie stuora rievdadusa boazoealáhussii almmá guorahalakeahtta vejolaš negatiiva váikkuhusaid. Earret eará ii leat čielggaduvvon mot dakkár merkenuogádat doaibmá buollašis. Sámediggi ii oainne dárbbu bákkolaš indiividamerkemii, danne go árbevirolaš merken ja eará bearráigeahččandoaimmat gokčat daid beliid maid departemeanta oaivvilda indiividamerken galgá gokčat.

Sámediggi lea vuostá §33 ja §34 rievdadusevttohusii.

Boazologu olámuddui dahkan – § 18 goalmmát lađas

Sámediggi háliida deattuhit ahte ovttaskas olbmuid boazolohku otne juo lea oainnasmahttojuvvon eará boazodolliide siidaoasis, siidii ja boazoorohahkii geavahannjuolggadusaid ja boazodoalldieđáhusa bokte. Boazoeaiggádiin lea buorre kontrolla iežaset siidda ja ránnjásiiddaid boazologus. Jus ovttaskas boazoeaiggádat lasihivčče ealuset, de earát siiddas oainnášedje álkit dan iežaset máhtu bokte, ja vejolaččat dieđihivčče dan. Seamma guoská ránnjásiidda bohccuide, go boazodoallit dávjá finadit nubbi siiddain go leat mastadeamit. Olmmoš geas lea boazodoallofágalaš máhttu, oaidná álkit leago ránnjéallu sturron.

Sámediggi oaivvilda ahte gáibádus boazologu dahkat olámuddui sáhtta áddejuvvot dainna lágiin ahte hálddašaneiseválddiin ii leat luohtámuš ovttaskas boazodoallái ja áigot čavget geahču sin ektui. Sámediggi ii oainne dárbbu dahje ávkki boazologu dahkamis olámuddui. Lea maid sámi árbevieru vuostá. Jus ovttaskas olbmo boazologu ektui váldá jávohisvuodageaskku eret, de lea bahá nu geavvat ahte dieđut eai leat šat suodjaluvvon. Sámediggi ballá ahte dat sáhtta leat vuosttaš lávki boazologu ollásit almmuheapmái, ja maiddái boazoealáhusa olgobeallái.

Sámediggi ii doarjjo evttohusa boazologu dahkamis olámuddui.

Evttohus rievdadit boazodoalloga § 71

Sámediggi čujuha ahte stáhtas lea geatnegasvuohhta sihkkarastit sápmelaččaide ja ealáhussii duohta mieldevuostta ealáhusa hálddašeamis. Sámedikki mihtomearri lea ahte boazodoallu hálddašuvvo álbmotrievtti mieldevuosttaide gáibádusa mielde, ja ahte boazodoallu atná almmolaš hálddašeami legitiibman. Maŋŋá almmolaš hálddašanstruktuvrra rievdademiid maŋimuš jagiid lea Sámediggi ja boazoealáhus dál ovddastuvvon dušše boazodoallostivrras. Boazodoallostivrra mearrádusaid sáhtta dattege guoddalit Eanadoallo- ja biebmodepartementii, mii maiddái sáhtta instrueret ja rievdadit boazodoallostivrra mearrádusa go ieš nu dáhttu dahkat. Departemeanta lea ovdamearkka dihte ieš iskan ja gomihan mánga mearrádusa boazologu birra ja instrueren boazodoallostivrra dahkat mearrádusaid geahpedanplánaid birra. Dat lea maid dáhpáhuvvan almmá Sámediggái dieđiheami haga ja Sámedikki konsulterema haga. Vaikke boazoeaiggádat leatge eanetlogus boazodoallostivrras, de lea siva jearrat leago dán eanetlogus mihkkege ávkkiid go departemeanta sáhtta instrueret ja mearrádusaid gomihit.

Sámediggi oaivvilda ahte paragrafa ferte rievdaduvvot nu ahte bealit nammadit seamma mađe miellahtuid, ja ahte stivrra jodiheaddji rullere Sámedikki ja departemeantta nammadan kandidáhtaid gaska. Lea maid deatalaš ahte jodiheaddjis lea máhttu sámegeielas ja kultuvrras, ja boazodoallofágalaš gealbu.

Sámediggedieđáhus boazodoalu birra dadjá ahte Sámediggi ii galgga nammadit miellahtuid boazodoallostivrii nugo dál doaibmá. Departemeantta evttohus ii leat mielde nannemin sápmelaččaide mieldevuosttaide dahje iešmearriideami. Evttohus áiggošii baicce nannet departemeantta váikkuheami go departemeanta sáhtta nammadit buot čieža miellahtu. Departemeantta evttohus vuorjá earenoamážit go diehtit ahte guovllustivrrat leat heaittihuvvon,

ja go boazodoallostivra lea áidna orgána boazodoalu hálddašeamis gos sápmelaččat ja boazoealáhus lea ovddastuvvon.

Sámediggi ii doarjjo rievdadusevttohusa boazodoallolágas § 71.

Dearvvuođaiguin/Med hilsen

John Osvald Grønmo
doaib. fágajođiheadji / konst. fagleder

Lájlá Helene Eira
ráđđeaddi/rådgiver

*Dát reive lea elektronnalaččat dohkkehuvvon ja sáddejuvvo vuolláičállaga haga./
Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.*

Reivve vuostáiváldi / Hovedmottaker:

Landbruks- og matdepartementet Postboks 8007 Dep.

0030 OSLO